

Начало > Предприемане на съдебни действия > Къде и как > Разходи

Разходи

Румъния

На настоящата страница се предоставя информация за съдебните разходи в Румъния.

Семейно право — развод

Семейно право — попечителство над деца

Семейно право — издръжка

Търговско право — договор

Търговско право — отговорност

Законодателна рамка, уреждаща хонорарите на юридическите професии

Адвокати

Общи положения

Хонорарите на адвокатите **варират** и се определят в зависимост от степента на трудност, размера и продължителността на делото. **Размерът на хонорарите** може да бъде договарян свободно между адвоката и клиента му, но все пак той трябва да бъде в рамките на закона и устава на професията.

Размерът на дължимите хонорари може да се определи въз основа на:

Почасова тарифа, начислявана спрямо изработените часове;

Фиксирана сума;

Сума, която зависи от успешния резултат: към фиксираната сума, адвокатът може да поиска допълнителна, фиксирана или нефиксирана сума, дължима при успех (строго забранено е обаче хонорарът на адвоката да се определя изключително въз основа на изхода от съдебния процес). Както почасови, така и фиксирани хонорари, независимо от постигнатия резултат.

Почти невъзможно е да се предостави информация за приблизителната стойност на хонорарите, понеже такава информация може да бъде получена единствено след представяне на делото на адвокат, който да изчисли дължимите хонорари, вземайки предвид всички необходими аспекти, свързани с делото, и най-вече необходимия обем работа, стойността на съдебния спор, както и естеството на жалбоподателя.

Съдебни изпълнители (Съдия-изпълнители)

Общи положения

Размерът на възнаграждението зависи от извършваната дейност по принудително изпълнение, основаваща се на постановено съдебно решение или заповед за принудително изпълнение съгласно предвиденото в закона. Списъкът на възнагражденията е утвърден от **Министерство на правосъдието**, в сътрудничество с **Националния съюз на съдебните изпълнители**. Заплащането за съдебния изпълнител се извършва от страната, която е поискала изпълнение на определена процедура. Обикновено на съдебните изпълнители се плаща за всяко отделно действие по принудително изпълнение.

При изпълнения, свързани с парични вземания, максималният размер на възнагражденията е както следва:

За вземания до 50 000 RON включително	Максималното възнаграждение е 10 % от размера на вземането (напр. ако вземането е за 40 000 RON, възнаграждението не може да превишава 4000 RON, или 100 EUR).
За вземания, чийто размер е между 50 000 RON и 80 000 RON включително	Максималното възнаграждение е фиксирана сума в размер на 5000 RON плюс 3 % от горницата над 50 000 RON.
За вземания, чийто размер е между 80 000 RON и 100 000 RON включително	Максималният хонорар възлиза на сбора от 5900 RON плюс 2 % от размера, с който сумата надвишава 80 000 RON.
За вземания над 100 000 RON	Максималният хонорар включва фиксираната сума от 6300 RON плюс 1 % от размера, с която сумата надвишава 100 000 RON.

Подробна информация относно минималните и максималните възнаграждения в зависимост от вида на действията по принудително изпълнение

Хонорари, начислявани преди съдебното решение (преди подаване на иска)

Уведомяване за процедурни документи и връчването им	От 20 RON (5 EUR) до 400 RON (100 EUR).
Установяване на фактическо положение и изготвяне на опис на вещи (член 239 от Гражданския процесуален кодекс)	От 100 RON (25 EUR) до 2200 RON (550 EUR) за физическо лице длъжник или 5200 RON (1300 EUR) за юридическо лице длъжник.
Протокол от реално предложение	Между 50 RON (12,5 EUR) до 350 RON (87,5 EUR).
Конфискации	10% от действителната стойност.
Обезпечаваша конфискация	Между 100 RON (25 EUR) и 1200 RON (300 EUR) за физическо лице длъжник или 2200 RON (550 EUR) за юридическо лице длъжник.
Правна консултация във връзка с издаване на документи за изпълнение	Между 20 RON (5 EUR) и 200 RON (50 EUR).

Хонорари, начислявани по време на производствата

Налагане на запор	Минималното възнаграждение при цена на иска до 1000 RON (250 EUR) е 60 RON (15 EUR); При искове за над 1 000 RON възнаграждението е 60 RON плюс 2 % от горницата над 1 000 RON.	За суми до 50 000 RON (12 500 EUR), хонорарът може да бъде до 10 % от стойността на иска; За суми между 50 001 RON и 80 000 RON (20 000 EUR), хонорарът е 3 % от стойността на иска; За суми между 80 001 RON и 100 000 RON (25 000 EUR), хонорарът е 2 % от стойността на иска; и
-------------------	--	--

		За суми, надвишаващи 100 000 RON, хонорарът е 1 % от стойността на иска.
Протест поради неплащане на менителници, записи на заповед или чекове	Минимален хонорар от 150 RON (37,5 EUR)	Максимална сума от 400 RON (100 EUR).
Съдебна конфискация	Минимален хонорар от 100 RON (25 EUR)	Максимална сума от 1200 RON (300 EUR) за физическо лице длъжник или 2200 RON (550 EUR) за юридическо лице длъжник.

Хонорари, начислявани след производствата (след като съдът е произнесъл решението си)

Поверяване на родителски права/попечителство над малолетно или непълнолетно лице или определяне на постоянен адрес на такова лице	Между 50 RON (приблизително 12,5 EUR) и 1000 RON (250 EUR).
Контакт с дете/посещение на дете (непълнолетно лице)	Между 50 RON (приблизително EUR 12,5) и 500 RON (125 EUR).

В случай на събиране на дългове

Събиране на дългове/вземания чрез обезпечаване и принудително изпълнение върху движимо имущество	Минимални възнаграждения 60 RON (15 EUR) за вземания до 1 000 RON (250 EUR); За вземания над 1 000 RON — 60 RON плюс 2 % от горницата над 1 000 RON.	Максимални хонорари До 10 % за суми до 50 000 RON (12 500 EUR); 3 % за суми между 50 001 RON и 80 000 RON (20 000 EUR); 2 % за суми между 80 001 RON и 100 000 RON (25 000 EUR); 1 % за суми, надвишаващи 100 000 RON.
Събиране на дългове/вземания чрез обезпечаване и принудително изпълнение върху недвижимо имущество	Минимални хонорари 150 RON (37,5 EUR) за вземания до 1 000 RON (250 EUR); За вземания над 1 000 RON — 150 RON (37,5 EUR) плюс 2 % от горницата над 1 000 RON.	Максимални хонорари До 10 % за суми, които не надвишават 50 000 RON (12 500 EUR); 3 % за суми между 50 001 RON и 80 000 RON (20 000 EUR); 2 % за суми между 80 001 RON и 100 000 RON (25 000 EUR); и 1 % за суми, надвишаващи 100 000 RON.

Технически вещи лица

Възнагражденията, събирани от техническите вещи лица варират. Възнаграждението за извършване на техническа съдебна експертиза се определя от органа, възложил експертизата, като се вземат предвид сложността на задачата, обема на работата и професионалното или научно звание на техническото вещо лице.

Техническата съдебна експертиза се извършва по разпореждане на съдилищата, на органите за наказателно преследване или други органи, като поставените задачи са свързани с установяването на фактите или обстоятелствата по случая, при което се назначават технически вещи лица, получили разрешително от Министерство на правосъдието;

Заинтересованата страна има право да поиска експертизата да бъде извършена от назначеното техническо вещо лице съвместно с техническо вещо лице или експерт, в ролята на съветник на тази страна, които са назначени и на които се заплаща от заинтересованата страна и които са одобрени от съдебния орган, възложил експертизата. Възнаграждението на назначеното техническо вещо лице се определя по общо съгласие от страната и вещото лице, въз основа на договорно установени отношения между тях, и се заплаща от страната, която е назначила вещото лице.

Фиксирани разходи

Фиксирани разходи за жалбоподатели в граждански производства

Фиксирани разходи за предявяване на иск в съдилищата: съдебни хонорари и държавна такса

Искове, предявени пред съдилищата, които подлежат на съдебни такси, трябва бъдат заверени със съдебен печат.

Съдебни такси

Съдебните такси могат да варират от около 0,5 EUR до над 1500 EUR.

За **финансово измерими искове** (например приложими към дела за издръжка, търговски дела) съдебните такси варират според стойността на иска:

Стойност на иска	Размер на съдебната такса
До 39 RON	2 RON
39,01 RON — 388 RON	2 RON плюс 10 % от сумата, с която стойността на иска надвишава 39 RON
388,01 RON — 3879 RON	37 RON плюс 8 % от сумата, с която стойността на иска надвишава 388 RON
3879,01 RON — 19 395,00 RON	316 RON плюс 6 % от сумата, с която стойността на иска надвишава 3879 RON
19 395,01 RON — 38 790,00 RON	1247 RON плюс 4 % от сумата, с която стойността на иска надвишава 19 395 RON
38 790,01 RON — 193 948,00 RON	2023 RON плюс 2 % от сумата, с която стойността на иска надвишава 38 790 RON
Над RON 193 948.00	5126 RON плюс 1 % от сумата, с която стойността на иска надвишава 193 948 RON

За искове, свързани със **семейното право**, съдебните такси са както следва:

--	--

За развод поради влошаване на семейните отношения или развод по взаимно съгласие на партньорите (Семеен кодекс на Румъния, член 38, параграфи 1 и 2)	39 RON (10 EUR)
За развод, причинен от невъзможността на единия от семейните партньори да изпълнява своите семейни задължения поради тежко заболяване (Семеен кодекс на Румъния, член 38, параграф 3), и развод, причинен от ниските доходи на единия от семейните партньори (по-ниски от минималната брутна национална заплата) или липса на доходи	8 RON (2 EUR)
За попечителство над децата, във връзка с установяване на местожителството на непълнолетното дете, за признаване на децата с цел използване на родителското име	6 RON (2,5 EUR)

Държавна такса (приблизително 1 EUR) — варира между 1,5 RON и 5 RON

Съдебни решения - цена на решението (приблизително 1 EUR)

Съдебните решения, призовките и уведомленията се връчват **безплатно** на страните, свидетелите, вещите лица и всички други лица или институции, свързани със съдебния спор.

Консултациите или копирането на документи от съдебно досие и от сертификати от офиса на съдебния секретар се заплащат (максимум 4 RON).

Цена за получаване на заверено решение (под 1 EUR)

Молби до съдилищата за предоставяне на копия от съдебни решения, произнесени като крайни и неотменими	С положен печат за съдебна такса в размер на 2 RON
---	--

Други производства: фиксирани разходи

Хонорари, дължими на писмени или устни преводачи

1. Разходи за писмени или устни преводи

Определят се от съда в постановлението, с което назначава устния или писмения преводач. Минималната тарифа от 20 RON се увеличава както следва:

С 50 % за преводи от или на ориенталски език (японски, китайски език) или за рядко използван език; или за спешни преводи (в рамките на 24—48 часа);

Със 100 % за симултанен превод; или за услуги през почивните дни, по време на официални празници или неработни дни, както и между 22:00 часа и 06:00 часа.

Точните нива на тарифите са:

За лицензирани устни преводачи	23,15 RON (приблизително 6 EUR) на час или, ако е приложимо, за по-малко от час (единицата е час)
За писмени преводи	33,56 RON (приблизително 8 EUR) на страница

Където се изисква по закон, към тези суми се добавя ДДС.

2. Хонорари за съдебни изпълнители (съдия-изпълнители)

Моля, разгледайте главата за хонорарите за съдебните изпълнители по-горе.

Обжалване

Разходите за съдебен процес на първа инстанция са от сходно естество с тези, дължими за апелативна процедура, но са 50 % от разходите, направени в съдебен процес.

Етап от гражданското производство, на който трябва да бъдат платени фиксирани разходи

1. Съдебни разходи

Те се заплащат **предварително**, преди получаване, обработване или издаване на съответната документация или извършване на поисканата услуга. На практика, ищецът плаща съдебната такса, която счита за правилна при представяне на иска. На първото заседание съдът определя дължимите законови съдебни такси и надлежно изисква от страната да заплати всяка недостигаща сума.

2. Разходи за съдия-изпълнители

Разходите за изпълнение трябва да се заплатят предварително от страната, която го е поискала. Предварителното плащане на разходите за съдия-изпълнители обаче не може да бъде условие за изпълнение на съдебни решения.

3. Разходи за устни преводи

Страната, която е поискала услуги по устен превод, трябва да заплати разходите, определени от съда, официалните пътни разноски или хонорара за устния преводач в рамките на 5 дни след определянето на хонорара.

4. Разходи за вещи лица

Сумата, определена като предварително възнаграждение, и авансовото плащане на пътните разноски, когато има такива, трябва да бъдат внесени в рамките на пет дни след назначаването на техническото вещо лице от страната, поискала експертизата. Посочените суми се внасят в нарочната сметка, открита специално за тази цел от местната служба за съдебни и счетоводни технически експертизи. Съдът може да реши също така, че тези разходи трябва да се понесат заедно от двете страни по спора.

Възнаграждението за техническа съдебна експертиза се определя от органа, разпоредил извършването ѝ, като той взема предвид сложността на задачата, обема на работата и професионалното или научно звание на вещото лице или експерта.

Фиксирани разходи по наказателни производства

Фиксирани разходи за жалбоподатели по наказателни производства

Няма фиксирани разходи за жалбоподатели по отношение на наказателни производства.

Фиксирани разходи за конституционни производства

Фиксирани разходи за жалбоподатели по конституционни производства

Няма фиксирани разходи по отношение на конституционни производства.

Предварителна информация, която трябва да бъде предоставена от процесуалните представители

Права и задължения на страните

В Румъния, процесуалните представители **нямат пряко задължение** да предоставят на страните предварителна информация за техните права и задължения, изгледите за успех и разходите по производствата. При все това, съгласно устава на правната професия, адвокатът е **задължен** да съветва своя клиент по навременен, съвестен, точен и прилежен начин.

Основание за разходите

Къде мога да намеря информация относно основанията за разходите в Румъния?

Информацията за различните основания за разходи не е леснодостъпна, тъй като не е публикувана на уебсайтове на държавни институции, нито е посочена в брошури. Информация може да бъде получена директно от хората, които работят в областта, или от следните закони, свързани със съдебните разходи.

- 1) **Съдебните такси и държавната такса** се регламентират от Закон № 146/1997 за съдебните такси и Наредба на правителството № 32/1995 за държавната такса.
- 2) **адвокатските възнаграждения** са регламентирани със **Закон № 188/2000** за съдебните изпълнители и Постановление № 2550/С от 14 ноември 2006 г. за одобряване на минималните и максималните възнаграждения за услугите, предоставяни от съдебните изпълнители.
- 3) **възнагражденията на техническите вещи лица** се регламентират от Гражданския процесуален кодекс и от Наредба на правителството № 2/2000 за организация на дейността на съдебната и извънсъдебната техническа експертиза.
- 5) **Разходите за писмени и устни преводи** се регламентират от Гражданския процесуален кодекс, от Закон № 178/1997 и от **Заповед № 772 от 5 март 2009 г.** за определянето на хонорарите за лицензирани устни и писмени преводачи.

На какви езици мога да намеря информация за основанията за разходи в Румъния?

Законите, регламентиращи цените, са **налични единствено на румънски език.**

Къде мога да намеря информация относно медиацията?

Медиацията се регламентира от Закон № 192/2006 за медиацията и организацията на професията на медиатора. Този закон предвижда, че медиаторът има право на заплащане на **хонорар, договорен със страните**, както и на обезщетение за разходите, направени във връзка с медиацията.

Къде мога да намеря допълнителна информация относно разходите?

Къде мога да намеря информация за средната продължителност на различните видове производства?

Статистическа информация за средната продължителност на делата може да се намери в годишния доклад за съдебната дейност в Румъния, достъпен на румънски език на публичните уебсайтове на Висшия съвет на магистратите (вижте глава 3.4, озаглавена „**Качествени показатели на съдебната дейност**“, страници 155—162).

Данък добавена стойност

С ДДС не се облагат нито съдебните такси, нито държавната такса, нито хонорарите на адвокатите, включени в договора за правна помощ. Що се отнася до преводите на документи, ДДС се добавя към тарифата там, където се изисква със закон.

Правна помощ

Приложим праг на доходите в областта на гражданското правосъдие

Чист среден месечен доход на член на семейството	Условия за предоставяне
По-малко от 500 RON (приблизително 125 EUR)	Нивото на дохода трябва да е под прага в продължение поне на 2 месеца преди делото да бъде заведено пред съда, като в този случай разходите по делото изцяло се поемат от държавата.
По-малко от 800 RON (приблизително 200 EUR)	Нивото на прихода трябва да е под прага в продължение поне на 2 месеца преди делото да бъде заведено пред съда, като в този случай 50% от разходите се поемат от държавата.

Правна помощ се предоставя също:

Когато фиксираните или цялостните изчислени разходи за делото биха ограничили конституционното **право на лицето на ефективен достъп до правосъдие**; или

Когато правото му/ ѝ на достъп до правосъдие може да бъде ограничено поради **разлика в стандарта на живот** между държавата-членка на пребиваване и Румъния.

Независимо от дохода на лицето, търсещо помощ, когато някой специален закон дава правото на правна помощ **като защитна мярка за получаващото лице** (ако то е непълнолетно лице, с увреждания или е в друга специфична ситуация).

Приложим праг на дохода в областта на наказателното правосъдие за обвиняеми

Концепцията за прага е приложима само в граждански дела. При наказателни дела, основните правни разпоредби, регулиращи тази област, се съдържат в член 171 от Наказателния процесуален кодекс. Правна помощ се предоставя на **обвиняемия**, когато: той/тя е непълнолетно лице;

той/тя е бил/а настанен/а във възпитателен център или във възпитателно медицинско заведение;

той/тя вече е бил/а арестуван/а или задържан/а под стража в рамките на друго наказателно дело или дела

той/тя е бил/а настанен/а в медицинско заведение или получава задължително медицинско лечение;

органът, провеждащ наказателното разследване, или съдът счита, че обвиняемият не е в състояние да се защитава сам/а;

наказанието, предвидено от закона за съответното престъпление, е доживотен затвор или затвор за поне 5 години.

Приложим праг на дохода в областта на наказателното правосъдие за жертви

Концепцията за прага не е приложима по отношение на жертви в областта на наказателното правосъдие. Съответните правни разпоредби, регулиращи тази област, се съдържат в член 173 от Наказателния процесуален кодекс.

Безплатни съдебни производства

Следните искове са законно освободени от всякакви съдебни разходи:

Всички искове, свързани с 1) защитата и спазването на правата на децата (регулирани от Закон № 272/2004 за защитата и спазването на правата на децата), 2) настойничество, 3) попечителство, 4) подпомагане на лица със сериозни психически заболявания (умствени разстройства);

Искове, свързани със задълженията за издръжка (по силата на закон или на договор), и всички искове, свързани с осиновяване (регулирани от Закон № 273/2004 за осиновяването);

Други искове в съответствие с различни закони.

Кога загубилата страна трябва да плати разходите на спечелилата страна?

При граждански дела правилата относно разпределението или компенсацията на разходите се регулират от членове 274—276 от **Гражданския процесуален кодекс**. По принцип,

Губещата страна е длъжна (при поискване) да плати разходите по съдебното дело;

Съдията не може да намалява съдебната такса или всички други разходи, платени от спечелилата страна;

По принцип, ответник, който е признал иска на ищеца на първото заседание няма нужда да плаща съдебни разходи, освен ако той или тя не е официално уведомен от съдебния изпълнител чрез специалната процедура преди съдебното решение, представена по-горе;

При наказателни дела, правилата относно разпределянето/компенсацията на разходите се регулират от членове 189—193 от **Наказателния процесуален кодекс**. По принцип,

Разходите, необходими за извършване на процедурни актове, представяне на доказателства, поддържането на съществени доказателства, възнаграждение на адвокатите, както и всички останали разходи, свързани с наказателни съдебни процеси, се покриват от сумите, предоставени от държавата или платени от страните.

В случай на издаване на присъда, обвиняемият трябва да покрие съдебните разходи, направени от държавата, с изключение на разходите за устни преводачи, назначени от съдебните органи, и в случаи, в които е била предоставена безплатна правна помощ.

В случай на оневиняване или прекратяване на наказателния съдебен процес, съдебните разходи на държавата се плащат както следва:

В случай на оневиняване, от: а) жертвата, за сумата, изразходена заради него/нея; б) страната по гражданския иск, чиито граждански искове са били напълно отхвърлени, за сумата, изразходена заради тази страна; в) обвиняемия, в случаи, когато дори и оневинен/а, той/тя все пак е длъжен /длъжна да заплати обезщетение.

В случай на прекратяване на наказателния съдебен процес, от а) обвиняемия, ако е била разпоредена замяна на наказателната отговорност или ако има причина да не се постановява наказание; б) и двете страни, в случай на помирение; в) жертвата, в случай че жалбата е била отменена или представена в съда със закъснение.

В случай на амнистия, изтичане на давност или оттегляне на жалбата, както и в случай на съществуваща причина да не се постанови наказание, ако обвиняемият поиска продължение на наказателното съдебно дело, съдебните разходи могат да бъдат поети от жертвата или от обвиняемия в зависимост от други свързани законови разпоредби.

Във всички други случаи, държавата плаща своите съдебни разходи.

Разходи за вещи лица

Член 274 от Гражданския процесуален кодекс предвижда, че загубилата делото страна е длъжна, при поискване, да заплати свързаните с делото разходи, включително възнагражденията на техническите вещи лица, заплатени от страната, спечелила делото.

Документи по темата

[Румънският доклад от проучването на прозрачността на разходите](#) (544 Kb)

Последна актуализация: 04/11/2020

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.